

MILJÖNÄMNDEN

Habo och Mullsjö kommuner

Information om anmälningspliktiga hygienlokaler

Yrkesmässig hygienisk verksamhet kan innebära risk för olägenhet för människors hälsa.

Här följer lite kort information som är bra att känna till för dig som bedriver sådan verksamhet eller som planerar att starta en.

Anmälan

Det är verksamheter som erbjuder behandling som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta genom att använda stickande eller skärande verktyg, som måste anmäla sin verksamhet till miljönämnden. Anmälan måste lämnas in sex veckor innan verksamheten ska starta. Till anmälningspliktiga verksamheter räknas bland annat tatuering (inklusive kosmetisk tatuering), fotvård, microneedling, akupunktur, öronhålltagning (även med engångskassett), maniky, barberare som använder rakkniv och andra verksamheter som använder t ex nålar, lansetter, hyvlar, rasp och credoblad.

Anmälan ska vara skriftlig och lämnas in tillsammans med ritning över lokalen. Även mobila verksamheter, flytt eller övertagande av verksamhet ska anmälas till miljönämnden.

Det går att lämna in anmälan genom e-tjänst på kommunernas webbplatser habokommun.se eller mullsjö.se.

Vill du ha en pappersblankett går det också kontakta miljöförvaltningen. Den som inte anmäler sin verksamhet innan den startar ska enligt miljöbalken betala en miljöstraffavgift på 3 000 kr.

Lokalens utformning och inredning

Lokalen ska vara utformad så att rengöring av såväl lokal som instrument underlättas och lokalen bör också ha en god luftkvalitet. Om lokalen ligger i anslutning till den egna bostaden bör behandlingsrummet ligga avskilt från övriga bostadsutrymmen.

För att upprätthålla en god luftkvalitet i lokalen rekommenderas mekanisk till- och frånluft. Självdrag kan vara otillräckligt och speciellt i små lokaler finns det ofta behov av en frånluftsfläkt. Ett luftflöde på minst 7 liter/sekund och person som samtidigt beräknas uppehålla sig i lokalen är riktlinjen.

Följande bör finnas:

- Lämpligt placerade tvättställ för handtvätt med rinnande varmt och kallt vatten. Tvättstället ska vara utrustat med flytande tvål, engångshanddukar och vid behov desinfektionsmedel.
- Arbetsbänk med rinnande varmt och kallt vatten samt lämpliga anordningar för rengöring och desinfektion av instrument och redskap.
- Förvaringsmöjligheter för sterila instrument och redskap.
- Ett städutrymme som är försett med utslagsvask och rinnande varmt och kallt vatten.
- Ett särskilt utrymme för personalens ombyte och förvaring av kläder.
- Ett tillräckligt antal toaletter som är försedda med tvättställ med rinnande varmt och kallt vatten, flytande tvål och engångshanddukar.
- En utslagsvask för fotbadsvatten med möjlighet till upp-tappning av varmt och kallt vatten, om lokalen används för fotvård.
- Sterilrum om sterilisering av instrument och redskap ska ske.

Instrument och redskap

Instrument, redskap och produkter som används vid yrkesmässig hygienisk verksamhet bör vara utformade och skötas så att risken för spridning av smitta begränsas.

Det innebär bland annat följande:

- Instrument och redskap bör så långt som möjligt vara av engångstyp. Instrument och redskap som inte är engångsmaterial ska rengöras noggrant innan de åter används.
- Instrument och redskap som kan komma i beröring med slemhinnor eller skadad hud, utan att dessa penetreras avsiktligt, ska vara desinfekterade. Instrument och redskap bör rengöras mekaniskt före desinfektion. Vid misstanke om blodvite ska instrument och redskap rengöras och desinficeras noggrant. I första hand ska desinficering ske genom upphettning.
- Vid håltagning av hud eller slemhinna ska sterila instrument användas. Instrumenten ska steriliseras i en godkänd autoklav som bör kontrolleras regelbundet.
- Smycken som används vid håltagning ska vara sterila.
- Färg och spädningvätskor som används vid tatuering ska vara sterila. Beredningarna bör blandas i sterila koppar med hjälp av sterila instrument.
- Rengör behandlingsbänk eller stol efter varje kund eller använd britsöverdrag, desinficera vid behov.

Rengöring och sterilisering

Mekanisk rengöring: Avlägsnar smuts, fett och blodrester. Borsta först verktygen i kallt vatten (för att få bort äggviteämnen) och sedan i varmt vatten och lämpligt fettlösnande rengöringsmedel. En noggrann rengöring av verktygen förbättrar effekten av de efterföljande smittreningstegen.

Desinfektion: Avdödning av de flesta sjukdomsframkallande mikroorganismer, dock inte sporer, och sker med hjälp av värme eller kemiska medel. Kemisk desinfektion är lämplig för föremål som inte kan värmebehandlas och för ytor.

Desinfektion med värme sker i en speciell diskdesinfektor eller genom kokning under lock i 5 minuter.

Sterilisering: En så gott som fullständig avdödning av mikroorganismer inklusive sporer. Vanligaste steriliserings- utrustningen är ångautoklav. Det bästa är att skicka smycken och instrument till en sterilcentral för sterilisering. Om du använder en autoklav i verksamheten måste du kontrollera den regelbundet genom att skicka sporprov för analys alternativt göra en funktionskontroll.

Tatueringsfärger

Färger du använder måste uppfylla kraven i lagstiftningen vad gäller innehåll och märkning. Endast tatueringsfärg märkt med "blandning för användning i tatueringar eller permanent make-up" får användas. Färgen ska vara steril. Kunder som tatuerar sig måste få skriftlig information om innehållet och egenskaperna hos de färger som används före tatueringstillfället. Det går att läsa mer om kraven på Läkemedelsverkets webbplats lakemedelsverket.se

Kosmetiska och hygieniska produkter

Krämer, smink, och hårvårdsprodukter är några exempel på kosmetiska och hygieniska produkter. För att skydda människors hälsa vid användningen finns lagstiftning om bl.a. innehåll och märkning av produkterna. Det är viktigt att du som säljer och använder produkterna i din verksamhet känner till denna lagstiftning. Läs gärna på Läkemedelsverkets webbplats lakemedelsverket.se

Egenkontroll

Du som bedriver en verksamhet, ska enligt miljöbalken planera och kontrollera denna. Det ska också göras på ett sätt så att olägenheter för människors hälsa och miljö förebyggs. Anmälningsskyldiga verksamheter behöver dessutom ha sina rutiner nedskrivna. Det innebär att du bl.a. ska ha rutiner för hygien och smittskydd, kontroll av utrustning, rengöring av redskap, städning av lokalen, m.m. I förordningen om verksamhetsutövers egenkontroll preciseras delar av miljöbalkens krav på egenkontroll. Där finns också krav på dokumentation.

Egenkontrollen bör bland annat innehålla rutiner för:

- Hygien och smittskydd i samband med behandling.
- Hygien-, smittskyddsrutiner och skötselråd för utrustning och instrument. Kontroll av smittreningens metod.
- Personalens handhygien och arbetskläder.
- Städschema och städinstruktioner för lokalerna.
- Information till kund vid behandling om eventuella smittrisker och biverkningar, skötsel av t ex sår efter behandling.
- Underhåll av lokal.
- Hantering och förvaring av kemiska produkter inklusive kosmetiska och hygieniska produkter.
- Förteckning och säkerhetsdatablad för de produkter som används i verksamheten.
- Hantering och förvaring av olika avfall som uppkommer i verksamheten, bland annat farligt avfall.

Dokumentationen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

Avfallshantering

Avfall som är jämförbart med hushållsavfall kan läggas i den vanliga sophämtningen. Eventuellt farligt avfall ska lämnas till godkänd transportör.

Egen transport av farligt avfall till godkänt återvinningsföretag får ske efter anmälan till länsstyrelsen. Riskavfall så som stickande eller skärande avfall ska samlas upp och läggas i särskild behållare.

Avgift

Miljöförvaltningen tar ut en avgift för handläggning av anmälan. Därefter tas en avgift ut för regelbunden tillsyn av verksamheten enligt en taxa som fastställts av kommunfullmäktige.

Har du några frågor?

Välkommen att kontakta miljöförvaltningen. På vår webbplats finns lite tips på länkar där det finns mer information habokommun.se alternativt mullsjö.se.

Det går också bra att ringa 036-442 82 59 eller skicka e-post till miljo@habokommun.se